24/08/2021

Περάσαμε τη ζωή μας

/ Γνώμες

Της Ζήνας Λυσάνδρου-Παναγίδη,
Δημάρχου Λευκονοίκου

Περάσαμε τη ζωή μας στην προσφυγιά μέσα σε συμπληγάδες και ευτελισμό. Με εκμετάλλευση, κυρίως οι γυναίκες που ήταν ανειδίκευτες.
Οι γυναίκες που ήταν κυράδες και αρχόντισσες στα σπίτια της χαράς τους, κι έγιναν φτηνό εργατικό δυναμικό, πρόσφορο για να κερδοσκοπήσουν οι επιτήδειοι. Με «τα πομούσουρα»(=ψίθυροι, φλυαρίες, κατεβασμένα μούτρα) του καθενός. Την απειλή να χάσουν τη δουλειά τους. Την παρενόχληση, που τότε καμιά δεν τολμούσε να την καταγγείλει.

Η προσφυγιά έδωσε ευκαιρίες σε ανθρώπους που δεν είχαν στον ήλιο μοίρα. Άλλους έχασε κι άλλους ανέβασε. Άμα ξεριζωθείς από το σπίτι σου, είσαι σαν την καλαμιά στον κάμπο. Δούλεψαν πολύ οι πρόσφυγες. Ξενητεύτηκαν. Η Αραπιά έδωσε

ψωμί σε πολλούς, μα άφησε άλλες πληγές.

Πρώτα, πιο τραγικοί ήταν οι άνθρωποι προχωρημένης ηλικίας. Πώς να μεταφυτευτούν σε άλλη γη; Πώς να ζήσουν μακριά από το χωριό τους; Πώς να ξαναφτιάξουν τα πάντα από την αρχή; Πού να' βρουν δύναμη να ξεκινήσουν από το μηδέν; Πώς να δουν τον ήλιο να ανατέλλει μακριά από την ανατολική εσχατιά του νησιού μας; Πώς να συνηθίσουν τη ζωή μακριά από την Αμμόχωστο, την Κερύνεια, τη Μόρφου, το Ριζοκάρπασο;

Ύστερα, ήταν οι μεσόκοποι οι οποίοι ήδη είχαν φτιάξει περιουσίες, σπίτια, δουλειές. Έμειναν όλα πίσω. Και ξανά από την αρχή. Τι δύναμη ήθελαν τούτοι οι άνθρωποι! Κι αν έχασαν και κανένα δικό τους άνθρωπο, τα πράγματα χειροτέρευαν. Τι αποθέματα ψυχικής δύναμης χρειάζονταν για να προχωρήσουν τη ζωή τους!

Τέλος, είμαστε εμείς η νέα γενιά της τότε εποχής. Με τα όνειρα και τις ελπίδες μας. Με τη σιγουριά της οικογενειακής περιουσίας. Όλα για πολλούς από μας θα ήταν έτοιμα: σπίτια, δουλειές, αποκατάσταση. Έτσι μεγαλώσαμε. Όχι όλοι. Αρκετοί, όμως, από τις κατεχόμενες περιοχές, που είναι τοις πάσι γνωστό ότι ήταν οι πιο πλούσιες και ευημερούσες περιοχές του νησιού μας.
Πέρα, όμως, από το κομμάτι της επιβίωσης, για μας πιο θλιβερό είναι το συναισθηματικό δέσιμο με τη γη μας, με τους ανθρώπους γύρω μας, με τα σχολεία και τις εκκλησίες μας, με τους κεκοιμημένους μας…Διαλύθηκε ο κοινωνικός ιστός.

Γίναμε πρόσφυγες στον τόπο μας. Πόσο όμορφα τραγούδησε την προσφυγιά μας και η αείμνηστη Κλαίρη Αγγελίδου; Αχ, αγαπημένη μου, πόσο πονούσες για την πόλη σου; Πόσο λαχταρούσες να ξαναζήσεις στην αγκαλιά της; Έφυγες με αυτόν τον καημό…
«Άμα ξεριζωθείς από το σπίτι σου,
δεν έχεις τόπο να κρεμάσεις τα όνειρά σου!».
Πόσο με συγκινούν αυτοί οι στίχοι!

Τα πρώτα χρόνια ξεχάσαμε τι σημαίνει να κάνεις όνειρα. Ήταν ο αγώνας της επιβίωσης. Ευτυχώς, στη δική μας και σε άλλες περιπτώσεις, βρέθηκαν άνθρωποι στην Ελλάδα που ήξεραν, βίωσαν στο πετσί τους την προσφυγιά, και μας συνέτρεξαν. Ας τους αναπαύσει ο Θεός για το καλό που μας έκαναν. Ο κόσμος τότε στην Ελλάδα όλος ευαισθητοποιήθηκε με το δράμα μας. Βοήθησε. Έβγαλε από τα μπαούλα του προίκες και τις έστειλε για τον κόσμο που έχασε τα πάντα. Φιλοξένησαν παιδιά. Μας σπούδασαν με λεφτά του ελληνικού λαού. Στην Ελλάδα χρωστάμε το ευ ζην μας ολάκερη η γενιά μας. Και οι μη πρόσφυγες είχαν δωρεάν διακίνηση...

Μετά από 47 χρόνια ξεριζωμού και προσφυγιάς, τώρα που αφυπηρετήσαμε, σκεφτόμαστε ότι χάσαμε τα νιάτα μας. Χάσαμε τα καλύτερα χρόνια της ζωής μας. Πήγαν άδικα μέσα στον πόνο της προσφυγιάς και στον χαμό αγαπημένων προσώπων. Το μεγαλύτερο μέρος της ζωής μας πέρασε μέσα στον αγώνα να επιβιώσουμε, να φτιάξουμε από την αρχή το σπίτι μας, να...να... Κανένας δεν μπορεί να καταλάβει την οδύνη μας τόσα χρόνια μακριά από τον τόπο μας και τους δικούς μας.

Περάσαμε κάβους πολλούς, μα δεν χάσαμε την ελπίδα μας στον Θεό. Η πίστη μάς κράτησε όρθιους. Μας έστειλε ο Πατέρας μας τη δοκιμασία, αλλά ταυτόχρονα έστειλε και την παραμυθία. Με τη βοήθειά του επιβιώσαμε. Με τη βοήθειά του αντέχουμε. Η προσευχή μάς δυναμώνει και μας ενισχύει συνεχώς. Χωρίς Θεό και προσευχή, τι;